

ZHU OG CHEN

DOMSTOLENS DOM (plenum)

19. oktober 2004 *

I sag C-200/02,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF,

indgivet af Immigration Appellate Authority (Det Forenede Kongerige), ved afgørelse af 27. maj 2002, indgået til Domstolen den 30. maj 2002, i sagen:

Kunqian Catherine Zhu,

Man Lavette Chen

mod

Secretary of State for the Home Department,

* Processprog: engelsk.

har

DOMSTOLEN (plenum)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, afdelingsformændene P. Jann, C.W.A. Timmermans, A. Rosas, R. Silva de Lapuerta og K. Lenaerts samt dommerne C. Gulmann, R. Schintgen, N. Colneric, S. von Bahr og J.N. Cunha Rodrigues (refererende dommer),

generaladvokat: A. Tizzano

justitssekretær: ekspeditionssekretær L. Hewlett,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 11. november 2003,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Man Lavette Chen ved barristers R. de Mello og A. Berry, bistået af solicitor M. Barry,

- den irske regering ved D.J. O'Hagan, som befuldmægtiget, bistået af P. Callagher, SC, og P. McGarry, BL,

- Det Forenede Kongeriges regering ved J.E. Collins, R. Plender, QC, og R. Caudwell, som befuldmægtigede,

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved C. O'Reilly, som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 18. maj 2004,

afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Rådets direktiv 73/148/EØF af 21. maj 1973 om ophævelse af rejse- og opholdsbegrænsninger inden for Fællesskabet for statsborgere i medlemsstaterne med hensyn til etablering og udveksling af tjenesteydelser (EFT L 172, s. 14), af Rådets direktiv 90/364/EØF af 28. juni 1990 om opholdsret (EFT L 180, s. 26) og af artikel 18 EF.

- 2 Anmodningen er indgivet i forbindelse med en sag mellem på den ene side Kunqian Catherine Zhu (herefter »Catherine«), der er irsk statsborger, og hendes mor, Man Lavette Chen (herefter »M.L. Chen«), der er kinesisk statsborger, og på den anden side Secretary of State for the Home Department vedrørende sidstnævntes afslag på Catherines og M.L. Chens anmodninger om at få permanent opholdstilladelse i Det Forenede Kongerige.

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 Artikel 1 i direktiv 73/148 har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne ophæver i overensstemmelse med bestemmelserne i dette direktiv rejse- og opholdsbegrænsningerne:

- a) for en medlemsstats statsborgere, der har etableret sig eller ønsker at etablere sig i en anden medlemsstat for at udøve selvstændig erhvervsvirksomhed eller udføre en tjenesteydelse dér
- b) for medlemsstaternes statsborgere, der ønsker at begive sig til en anden medlemsstat for at modtage en tjenesteydelse
- c) for disse statsborgeres ægtefæller og børn under 21 år uden hensyn til nationalitet
- d) for personer, som er beslægtede i op- og nedstigende linje med disse statsborgere og deres ægtefæller, og som forsørges af dem, uden hensyn til nationalitet.

2. Medlemsstaterne begunstiger adgangen for alle andre familiemedlemmer til de i stk. 1, litra a) og b), nævnte statsborgere eller deres ægtefælle, som forsørges af dem, eller som i hjemlandet hører til deres husstand.«

4 Artikel 4, stk. 2, i samme direktiv har følgende ordlyd:

»For ydere og modtagere af tjenesteydelser svarer retten til ophold til ydelsens varighed.

Såfremt dette tidsrum overstiger tre måneder, udsteder den medlemsstat, i hvilken ydelsen udføres, et opholdsbevis, som godtgør denne ret.

Såfremt dette tidsrum ikke overstiger tre måneder, er det identitetskort eller pas, hvorpå den pågældende er rejst ind i landet, tilstrækkeligt for opholdet. Medlemsstaten kan dog kræve, at den pågældende anmelder sin tilstedeværelse på området.«

5 Artikel 1 i direktiv 90/364 har følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne giver opholdsret til statsborgere fra en medlemsstat, som ikke har denne ret på grundlag af andre bestemmelser i fællesskabslovgivningen, samt til medlemmerne af deres familie, som defineret i stk. 2, når de selv og medlemmerne af deres familie er omfattet af en sygeforsikringsordning, der dækker samtlige risici i

værtsmedlemsstaten, og råder over tilstrækkelige midler til at undgå, at de under deres ophold falder værtsmedlemsstatens sociale system til byrde.

De i foregående afsnit omhandlede midler er tilstrækkelige, når de under hensyn til ansøgerens personlige forhold og i givet fald forholdene for de personer, der får opholdsret i medfør af stk. 2, overstiger det niveau, der giver værtsmedlemsstatens egne statsborgere ret til social bistand.

Når andet afsnit ikke kan anvendes, anses ansøgerens midler for tilstrækkelige, når de overstiger den mindste sociale pension, som værtsmedlemsstaten udbetaler.

2. Følgende personer har uanset nationalitet ret til at tage ophold i en anden medlemsstat sammen med indehaveren af opholdsretten:

a) ægtefællen og deres forsørgelsesberettigede efterkommere i lige linje

b) slægtninge i opstigende linje til indehaveren af opholdsretten og til dennes ægtefælle, når de forsørges af vedkommende.«

Det Forenede Kongeriges lovgivning

- 6 I regulation 5 i Immigration (European Economic Area) Regulations 2000 (bekendtgørelse af 2000 om immigration fra Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, herefter »EEA Regulations«) er følgende fastsat:

»1. I denne bekendtgørelse forstås ved udtrykket »berettiget person« enhver EØS-statsborger, der opholder sig i Det Forenede Kongerige som: a) arbejdstager, b) selvstændig erhvervsdrivende, c) tjenesteyder, d) modtager af tjenesteydelser, e) selvforsørgende, f) pensionist, g) studerende, h) selvstændig erhvervsdrivende, der har indstillet sin virksomhed, eller enhver, som er omfattet af stk. 4.

[...]«

I — Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 7 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at M.L. Chen og hendes ægtefælle, som er kinesisk statsborger, arbejder for et kinesisk selskab med hjemsted i Kina. M.L. Chens ægtefælle er en af selskabets direktører, og han er hovedaktionær i selskabet. I forbindelse med udøvelsen af sit erhverv foretager han ofte forretningsrejser til forskellige medlemsstater, herunder Det Forenede Kongerige.

- 8 Parrets første barn blev født i Kina i 1998. Parret ønskede at få et barn mere, og M.L. Chen rejste ind i Det Forenede Kongerige i maj 2000, hvor hun var gravid i sjette måned. I juli måned 2000 rejste hun til Belfast, hvor Catherine blev født den 16. september samme år. Mor og barn bor nu i Cardiff, Wales (Det Forenede Kongerige).
- 9 I henhold til section 6, stk. 1, i Irish Nationality and Citizen Act 1956 (lov af 1956 om irsk statsborgerskab), som ændret i 2001, der gælder med tilbagevirkende kraft fra den 2. december 1999, kan enhver, der bliver født på øen Irland, få irsk statsborgerskab. I henhold til denne sections stk. 3 er en person, der er født på øen Irland, irsk statsborger ved fødslen, hvis den pågældende ikke kan gøre krav på statsborgerskab i et andet land.
- 10 I medfør af denne lovgivning fik Catherine i september 2000 udstedt et irsk pas. Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at Catherine derimod ikke har ret til at få britisk statsborgerskab, eftersom Det Forenede Kongerige ved British Nationality Act 1981 (lov af 1981 om britisk statsborgerskab) forkastede jus soli (territorialprincippet), således at fødsel på denne medlemsstats område ikke længere automatisk giver britisk statsborgerskab.
- 11 Det er ubestridt, at opholdet på øen Irland havde til formål at give det barn, som skulle fødes, adgang til at få irsk statsborgerskab og, som konsekvens heraf, give moderen adgang til i givet fald at få ret til at bo på Det Forenede Kongeriges område sammen med sit barn.
- 12 Den forelæggende ret har ligeledes oplyst, at Irland indgår i Common Travel Area (det fælles rejseområde) i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i Immigration Acts (immigrationslovgivningen), således at Catherine, eftersom irske statsborgere i

almindelighed ikke skal have en tilladelse for at rejse ind i og opholde sig på Det Forenede Kongeriges område, i modsætning til M.L. Chen frit kan færdes inden for Det Forenede Kongeriges og Irlands område. Ud over Catherines begrænsede ret til fri bevægelighed, der er begrænset til de to medlemsstater, har ingen af sagsøgerne i hovedsagen opholdsret i Det Forenede Kongerige i medfør af nationale retsregler.

- 13 Det fremgår endvidere af forelæggelseskendelsen, at Catherine er både følelsesmæssigt og økonomisk afhængig af sin mor, at det primært er moderen, der tager sig af Catherine, at Catherine i Det Forenede Kongerige modtager private lægelige ydelser og børneomsorgsydelser mod vederlag, at hun har fortabt retten til at få kinesisk statsborgerskab på grund af sin fødsel i Nordirland og den efterfølgende erhvervelse af irsk statsborgerskab, og at hun derfor kun har ret til at rejse ind i Kina på et visum, der gælder i højst 30 dage ad gangen, at de to sagsøgere i hovedsagen er selvforsørgende i kraft af M.L. Chens erhvervsmæssige beskæftigelse, at de ikke er afhængige af offentlig støtte i Det Forenede Kongerige, og at der ikke er nogen realistisk mulighed for, at de vil blive det, og endelig, at de er omfattet af en sygeforsikringsordning.
- 14 Secretary of State for the Home Departments afslag på at give permanent opholdstilladelse til de to sagsøgere i hovedsagen er begrundet med, at Catherine, som var otte måneder gammel, ikke udøvede nogen rettigheder i medfør af EF-traktaten, såsom de rettigheder, der er fastsat i regulation 5, stk. 1, i EEA Regulations, og at M.L. Chen ikke var berettiget til at opholde sig i Det Forenede Kongerige i medfør af disse regler.
- 15 Beslutningen om ikke at give opholdstilladelse blev indbragt for Immigration Appellate Authority, der besluttede at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

- »1) Skal artikel 1 i Rådets direktiv 73/148/EØF eller subsidiært artikel 1 i Rådets direktiv 90/364/EØF under hensyn til de faktiske omstændigheder i denne sag fortolkes således, at
- a) sagsøger 1, som er mindreårig og unionsborger, har ret til indrejse og ophold i værtsmedlemsstaten?

 - b) Såfremt dette spørgsmål besvares bekræftende, spørges, om sagsøger 2, som er statsborger i et tredjeland og moderen til og den, som primært drager omsorg for sagsøger 1, i givet fald har ret til at opholde sig hos sagsøger 1, i) fordi hun er afhængig af og beslægtet med hende, eller ii) fordi hun har boet sammen med sagsøger 1 i hendes oprindelsesland, eller iii) på et eventuelt andet grundlag?
- 2) Hvis sagsøger 1 ikke er »statsborger i en medlemsstat« med henblik på at udøve rettigheder i henhold til fællesskabsretten i medfør af Rådets direktiv 73/148/EØF eller artikel 1 i Rådets direktiv 90/364/EØF, efter hvilke kriterier skal det da afgøres, om et barn, som er unionsborger, er statsborger i en medlemsstat og således kan udøve rettigheder i henhold til fællesskabsretten?
- 3) Udgør de børneomsorgsydelser, som sagsøger 1 har modtaget, under de omstændigheder, som foreligger i denne sag, tjenesteydelser som omhandlet i Rådets direktiv 73/148/EØF?

- 4) Er sagsøger 1 under hensyn til omstændighederne i denne sag afskåret fra at tage ophold i værtsstaten i henhold til artikel 1 i Rådets direktiv 90/364/EØF, fordi midlerne til hendes underhold udelukkende tilvejebringes af hendes mor, som er statsborger i et tredjeland og bor hos hende?

- 5) Giver artikel 18, stk. 1, EF under hensyn til de særlige faktiske omstændigheder i denne sag sagsøger 1 ret til indrejse og ophold i værtsmedlemsstaten, selv om hun ikke har opholdsret i henhold til andre bestemmelser i fællesskabsretten?

- 6) Såfremt spørgsmål 5 besvares bekræftende, har sagsøger 2 da ret til at blive boende hos sagsøger 1 under dennes ophold i værtsstaten?

- 7) Hvilken retsvirkning har under de angivne omstændigheder det af sagsøgerne påberåbte fællesskabsretlige princip om overholdelsen af grundlæggende menneskerettigheder, herunder navnlig artikel 8 i den europæiske menneskerettighedskonvention, ifølge hvilken enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv og sit hjem, sammenholdt med artikel 14, når sagsøger 1 ikke kan bo i Kina sammen med sagsøger 2 og sin far og bror?»

Om de præjudicielle spørgsmål

- 16 Med spørgsmålene ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om direktiv 73/148, direktiv 90/364 eller artikel 18 EF i givet fald, sammenholdt med artikel 8 og 14 i den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder (»EMRK«), under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende giver et mindreårigt lille barn, der er statsborger i en medlemsstat, og som forsørges af en forælder, der selv er statsborger i et tredjeland, opholdsret i en anden medlemsstat, hvor den mindreårige modtager børneomsorgsydelser. I bekræftende fald ønsker den forelæggende ret oplyst, om de samme bestemmelser dermed også giver opholdsret til den pågældende forælder.
- 17 Det er derfor nødvendigt at gennemgå fællesskabsrettens regler om opholdsret, først vedrørende situationen for en mindreårig som Catherine, dernæst vedrørende situationen for den forælder, der forsørger barnet og er statsborger i et tredjeland.

Opholdsretten for en person i Catherines situation

Indledende betragtninger

- 18 Den opfattelse, som den irske og Det Forenede Kongeriges regering har gjort gældende, hvorefter en person i Catherines situation ikke kan påberåbe sig fællesskabsrettens bestemmelser om retten til fri bevægelighed og ophold for personer alene på grund af, at den pågældende aldrig er rejst fra en medlemsstat til en anden, kan ikke lægges til grund.

- 19 Situationen for en statsborger i en medlemsstat, som er født i værtsmedlemsstaten og ikke har gjort brug af retten til fri bevægelighed, kan således ikke alene af den grund sidestilles med en rent intern situation, hvor den pågældende statsborger ikke kan påberåbe sig fællesskabsrettens bestemmelser om retten til fri bevægelighed og ophold for personer i værtsmedlemsstaten (jf. i denne retning bl.a. dom af 2.10.2003, sag C-148/02, Garcia Avello, Sml. I, s. 11613, præmis 13 og 27).
- 20 Endvidere kan et lille barn i modsætning til, hvad den irske regering har gjort gældende, påberåbe sig retten til fri bevægelighed og ophold i medfør af fællesskabsretten. Adgangen for en statsborger i en medlemsstat til at være indehaver af rettigheder i medfør af traktaten og afledt ret vedrørende personers frie bevægelighed kan ikke være undergivet en betingelse om, at den pågældende har opnået den alder, der kræves for retligt at være i stand til selv at udøve disse rettigheder (jf. i denne retning bl.a., vedrørende Rådets forordning nr. 1612/68 af 15.10.1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467), dom af 15.3.1989, forenede sager 389/87 og 390/87, Echternach og Moritz, Sml. s. 723, præmis 21, og af 17.9.2002, sag C-413/99, Baumbast og R, Sml. I, s. 7091, præmis 52-63, og vedrørende artikel 17 EF Garcia Avello-dommen, præmis 21). Endvidere fremgår det, som generaladvokaten har anført i punkt 47-52 i forslaget til afgørelse, hverken af ordlyden af eller af de formål, som forfølges med artikel 18 EF og 49 EF samt direktiv 73/148 og 90/364, at selve adgangen til at udnytte de rettigheder, som disse bestemmelser omhandler, er undergivet et krav om en mindstealder.

Direktiv 73/148

- 21 Den forelæggende ret ønsker oplyst, om en person i Catherines situation kan påberåbe sig bestemmelserne i direktiv 73/148 med henblik på som modtager af børneomsorgsydelser, der leveres mod vederlag, at opholde sig permanent i Det Forenede Kongerige.

- 22 I henhold til Domstolens praksis omfatter bestemmelserne om fri udveksling af tjenesteydelser ikke den situation, hvor en statsborger i en medlemsstat etablerer sit hovedopholdssted på en anden medlemsstats område med henblik på at modtage tjenesteydelser i et ubestemt tidsrum i denne medlemsstat (jf. i denne retning bl.a. dom af 15.10.1988, sag 196/87, Steymann, Sml. s. 6159). Dette er imidlertid netop tilfældet i hovedsagen med hensyn til de børneomsorgsydelser, som den forelæggende ret har henvist til.
- 23 Med hensyn til de lægelige ydelser, som Catherine midlertidigt modtager, bemærkes, at i overensstemmelse med artikel 4, stk. 2, første afsnit, i direktiv 73/148 svarer den opholdsret, som en modtager af tjenesteydelser har i medfør af den frie udveksling af tjenesteydelser, til varigheden af den pågældende tjenesteydelse. Følgelig kan dette direktiv ikke under nogen omstændigheder give grundlag for en permanent opholdsret som den, som tvisten i hovedsagen drejer sig om.

Artikel 18 EF og direktiv 90/364

- 24 Da Catherine ikke kan opholde sig permanent i Det Forenede Kongerige på grundlag af direktiv 73/148, ønsker den forelæggende ret oplyst, om en permanent opholdsret for Catherine kan baseres på artikel 18 EF og direktiv 90/364, som under visse betingelser tilsikrer statsborgere i medlemsstaterne, som ikke har en sådan ret på grundlag af andre bestemmelser i fællesskabsretten, og medlemmer af deres familie en sådan ret.
- 25 Artikel 17, stk. 1, EF bestemmer, at unionsborgerskab har enhver, der er statsborger i en medlemsstat. Unionsborgerskabets formål er at skabe den grundlæggende status for medlemsstaternes statsborgere (jf. bl.a. Baumbast og R-dommen, præmis 82).

- 26 Med hensyn til retten til at opholde sig på medlemsstaternes område i henhold til artikel 18, stk. 1, EF skal det bemærkes, at denne direkte tildeles enhver unionsborger ved en klar og præcis bestemmelse i traktaten. Alene i sin egenskab af statsborger i en medlemsstat, og dermed unionsborger, har Catherine ret til at påberåbe sig artikel 18, stk. 1, EF. Denne ret for unionsborgere til at opholde sig på en anden medlemsstats område anerkendes med de begrænsninger og på de betingelser, der er fastsat i traktaten og gennemførelsesbestemmelserne hertil (jf. bl. a. Baumbast og R-dommen, præmis 84 og 85).
- 27 Vedrørende disse begrænsninger og betingelser bestemmer artikel 1, stk. 1, i direktiv 90/364, at medlemsstaterne over for statsborgere fra en medlemsstat, der ønsker at gøre brug af retten til ophold på deres område, kan kræve, at de selv og medlemmerne af deres familie er omfattet af en sygeforsikringsordning, der dækker samtlige risici i værtsmedlemsstaten, og råder over tilstrækkelige midler til at undgå, at de under deres ophold falder værtsmedlemsstatens sociale system til byrde.
- 28 Det fremgår af forelæggelseskendelsen, at Catherine både er omfattet af en sygeforsikringsordning og gennem sin mor råder over tilstrækkelige midler til at undgå, at hun under sit ophold falder værtsmedlemsstatens sociale system til byrde.
- 29 Den irske og Det Forenede Kongeriges regerings indvending om, at betingelsen om tilstrækkelige midler betyder, at den pågældende i modsætning til, hvad der er tilfældet for Catherines vedkommende, selv skal råde over sådanne midler uden i den forbindelse at kunne påberåbe sig midler, der tilhører et familiemedlem, der, som M.L. Chen, ledsager den pågældende, kan ikke lægges til grund.
- 30 Ifølge selve ordlyden af artikel 1, stk. 1, i direktiv 90/364 er det tilstrækkeligt, at statsborgere i medlemsstaterne »råder« over de nødvendige midler, uden at denne bestemmelse indebærer noget som helst krav med hensyn til, hvor midlerne kommer fra.

- 31 Denne fortolkning er så meget mere påkrævet, som bestemmelser, der fastsætter et grundlæggende princip som princippet om personers frie bevægelighed, skal fortolkes vidt.
- 32 Herudover hviler de begrænsninger og betingelser, som artikel 18 EF henviser til, og som er fastsat i direktiv 90/364, på den betragtning, at udøvelsen af unionsborgernes opholdsret kan vige for medlemsstaternes legitime interesser. Selv om det fremgår af fjerde betragtning til dette direktiv, at indehaverne af opholdsret ikke må blive til »urimelig« byrde for de offentlige finanser i værtsmedlemsstaten, har Domstolen imidlertid fastslået, at anvendelsen af de nævnte begrænsninger og betingelser skal finde sted under overholdelse af de grænser, der fastsættes i fællesskabsretten, og i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet (jf. bl.a. Baumbast og Rdommen, præmis 90 og 91).
- 33 En fortolkning af betingelsen om tilstrækkelige midler i direktiv 90/364's forstand som den, som den irske og Det Forenede Kongeriges regering har foreslået, føjer et krav vedrørende midlernes oprindelse til denne betingelse, således som den er formuleret i dette direktiv, der udgør et uforholdsmæssigt indgreb i udøvelsen af den grundlæggende ret til fri bevægelighed og ophold i medfør af artikel 18 EF, eftersom den ikke er nødvendig for at opnå det forfulgte mål, nemlig at beskytte medlemsstaternes offentlige finanser.
- 34 Det Forenede Kongeriges regering har endelig anført, at sagsøgerne i hovedsagen ikke kan påberåbe sig de omhandlede fællesskabsbestemmelser, eftersom M.L. Chens rejse til Nordirland med det formål, at hendes barn skulle erhverve statsborgerskab i en anden medlemsstat, udgør et forsøg på at misbruge fællesskabsrettens regler. De mål, der forfølges med disse fællesskabsbestemmelser, opnås ikke i et tilfælde, hvor en statsborger i et tredjeland, der ønsker at opholde sig i en medlemsstat, uden dog at rejse eller ønske at rejse fra en medlemsstat til en anden, planlægger at føde et barn på en del af værtsmedlemsstatens område, hvor en

anden medlemsstat lader sine regler om erhvervelse af statsborgerskab efter territorialprincippet finde anvendelse. Ifølge fast retspraksis har en medlemsstat ret til at træffe foranstaltninger, der skal hindre personer i at misbruge fællesskabsrettens bestemmelser eller gennem de ved traktaten indrømmede muligheder at forsøge ulovligt at unddrage sig den nationale lovgivning. Denne regel, der er i overensstemmelse med princippet om misbrug af rettigheder, er blevet bekræftet af Domstolen i dom af 9. marts 1999, Centros (sag C-212/97, Sml. I, s. 1459).

35 Dette anbringende kan heller ikke tages til følge.

36 Ganske vist har M.L. Chen vedgået, at hendes ophold i Det Forenede Kongerige havde til formål at skabe en situation, hvor det barn, hun skulle føde, kunne få statsborgerskab i en anden medlemsstat med henblik på, at hun og hendes barn efterfølgende kunne få permanent opholdsret i Det Forenede Kongerige.

37 Imidlertid hører fastlæggelsen af kriterierne for erhvervelse og fortabelse af statsborgerskab efter folkeretten under medlemsstaternes kompetence, idet de herved skal overholde fællesskabsretten (jf. bl.a. dom af 7.7.1992, sag C-369/90, Micheletti m.fl., Sml. I, s. 4239, præmis 10, og af 20.2.2001, sag C-192/99, Kaur, Sml. I, s. 1237, præmis 19).

38 Ingen af de procesdeltagere, der har afgivet indlæg for Domstolen, har bestridt lovligheden af, at Catherine har fået irsk statsborgerskab, eller selve statsborgerskabet.

- 39 Desuden tilkommer det ikke en medlemsstat at begrænse virkningerne af en anden medlemsstats tildeling af statsborgerskab ved at kræve yderligere betingelser for anerkendelse af dette statsborgerskab, når det drejer sig om udøvelse af de i traktaten hjemlede grundlæggende friheder (jf. bl.a. dommen i sagen Micheletti m.fl., præmis 10, og Garcia Avello-dommen, præmis 28).
- 40 Dette vil imidlertid netop være tilfældet, hvis Det Forenede Kongerige har ret til at meddele statsborgere i andre medlemsstater, som Catherine, afslag på at udnytte en grundlæggende frihed i medfør af fællesskabsretten alene med den begrundelse, at statsborgerskabet i en medlemsstat i realiteten blev erhvervet i den hensigt at skaffe en statsborger i et tredjeland opholdsret i medfør af fællesskabsretten.
- 41 På denne baggrund skal der gives det svar, at artikel 18 EF og direktiv 90/364 under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende giver et mindreårigt lille barn, der er statsborger i en medlemsstat, og som er omfattet af en sygeforsikringsordning og forsørges af en forælder, der selv er statsborger i et tredjeland, hvis midler er tilstrækkelige til, at barnet ikke falder værtsmedlemsstatens offentlige finanser til byrde, permanent opholdsret i værtsmedlemsstaten.

Opholdsretten for en person i M.L. Chens situation

- 42 Artikel 1, stk. 2, litra b), i direktiv 90/364, der sikrer slægtninge i opstigende linje til indehaveren af opholdsretten og til dennes ægtefælle, når de »forsørges af vedkommende«, ret til uanset nationalitet at tage ophold sammen med indehaveren af opholdsretten, kan ikke give opholdsret til en statsborger i et tredjeland i en situation som M.L. Chens, hverken på grund af de følelsesmæssige bånd mellem mor og barn, eller af den grund, at moderens ret til indrejse og ophold i Det Forenede Kongerige er afhængig af barnets opholdsret.

- 43 Det fremgår således af Domstolens praksis, at status som familiemedlem, der »forsørges« af en indehaver af opholdsret, følger af en faktisk situation, der er karakteriseret ved, at familiemedlemmets materielle behov dækkes af indehaveren af opholdsretten (jf. i denne retning, vedrørende artikel 10 i forordning nr. 1612/68, dom af 18.6.1987, sag 316/85, Lebon, Sml. s. 2811, præmis 20-22).
- 44 I et tilfælde som det i hovedsagen omhandlede er det netop den omvendte situation, der er tale om, eftersom indehaveren af opholdsretten forsørges af en statsborger i et tredjeland, som faktisk tager sig af indehaveren af opholdsretten og ønsker at ledsage denne. På denne baggrund kan M.L. Chen ikke påberåbe sig at være en slægtning, der »forsørges« af Catherine i direktiv 90/364's forstand med henblik på at få opholdsret i Det Forenede Kongerige.
- 45 Derimod fratager afslaget på at tillade en forælder, der er statsborger i en medlemsstat eller et tredjeland, og som rent faktisk tager sig af et barn, der har opholdsret i medfør af artikel 18 EF og direktiv 90/364, at tage ophold sammen med barnet i værtsmedlemsstaten, barnets opholdsret enhver effektiv virkning. Det er således klart, at et lille barns udnyttelse af opholdsretten nødvendigvis indebærer, at barnet har ret til at blive ledsaget af den person, der faktisk tager sig af barnet, og følgelig, at denne person kan bo sammen med barnet i værtsmedlemsstaten under opholdet (jf. analogt, vedrørende artikel 12 i forordning nr. 1612/68, Baumbast og R-dommen, præmis 71-75).
- 46 Allerede af denne grund skal der gives det svar, at når artikel 18 EF og direktiv 90/364, som i hovedsagen, giver permanent opholdsret i værtsmedlemsstaten til et mindreårigt lille barn, der er statsborger i en anden medlemsstat, kan den forælder, der faktisk tager sig af barnet, i medfør af de samme bestemmelser tage ophold sammen med barnet i værtsmedlemsstaten.

- 47 Herefter skal den forelæggende rets spørgsmål besvares med, at artikel 18 EF og direktiv 90/364 under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende giver et mindreårigt lille barn, der er statsborger i en medlemsstat, og som er omfattet af en sygeforsikringsordning og forsørges af en forælder, der selv er statsborger i et tredjeland, hvis midler er tilstrækkelige til, at barnet ikke falder værtsmedlemsstatens offentlige finanser til byrde, permanent opholdsret i værtsmedlemsstaten. I et sådant tilfælde kan den forælder, der faktisk tager sig af barnet, i medfør af de samme bestemmelser tage ophold sammen med barnet i værtsmedlemsstaten.

Sagens omkostninger

- 48 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (plenum) for ret:

Artikel 18 EF og Rådets direktiv 90/364/EØF af 28. juni 1990 om opholdsret giver under omstændigheder som de i hovedsagen foreliggende et mindreårigt lille barn, der er statsborger i en medlemsstat, og som er omfattet af en sygeforsikringsordning og forsørges af en forælder, der selv er statsborger i et tredjeland, hvis midler er tilstrækkelige til, at barnet ikke falder værtsmedlemsstatens offentlige finanser til byrde, permanent opholdsret i værtsmedlemsstaten. I et sådant tilfælde kan den forælder, der faktisk tager sig af barnet, i medfør af de samme bestemmelser tage ophold sammen med barnet i værtsmedlemsstaten.

Underskrifter.